

MATERIAŁY POMOCNICZE DO WYKŁADU Z REALIZACJI DŹWIĘKU

5. Komputerowa rejestracja i odtwarzanie dźwięku. Ekstrakcja plików dźwiękowych z płyt audio. (1 godzina wykładu)

S3-6. Frazologia

Transport Bar (Toolbar) → sterowanie

Play/Record Meters → miernik poziomu (wysterowania)

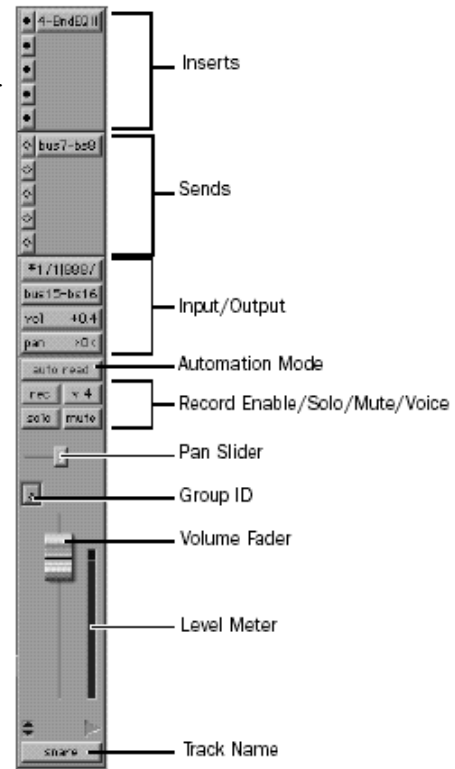
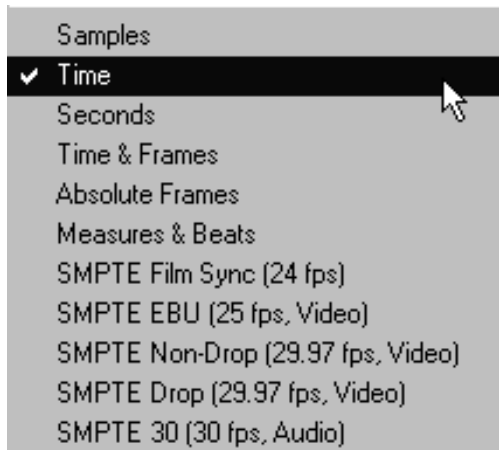
Peak Indicator → wskaźnik wartości szczytowej

Clip Indicator → wskaźnik przesterowania

Fader, Pot (Potentiometer) → tłumik, potencjometr

Level (dB, %, 1) → poziom

Status Format → długość i pozycja

Audio Channel Strip

SMPTE *timecode* – Society of Motion Picture Television Engineers

fps - frames per second

24 fps   *Film synchronization*

25 fps   *European Television (EBU – European Broadcast Union)*

30 fps   ***Audio synchronization (multitrack recording, MIDI sequencers)***

29.97 fps   *Video standard (non-drop) – bez przeskoków*

29.97 fps - *Video standard (drop)* – przeskok o dwie ramki na koniec każdej minuty za wyjątkiem liczby minut stanowiącej wielokrotność 10.

Przykład: godziny : minuty : sekundy : ramki   HH:MM:SS:FF

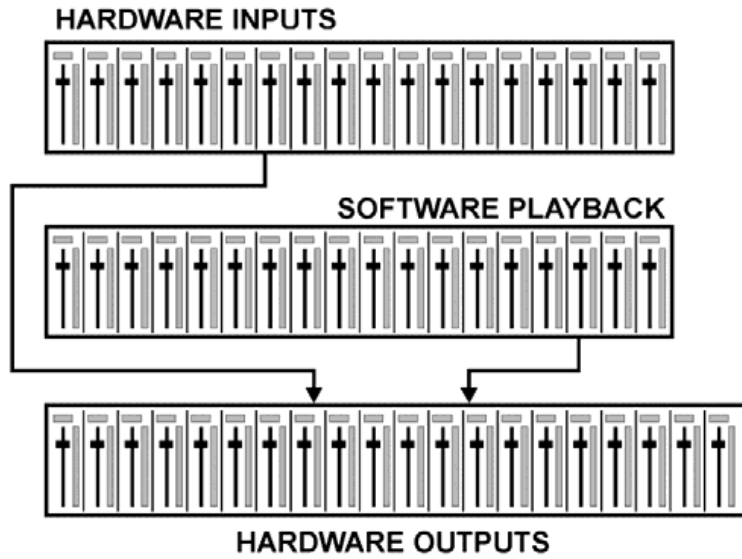
01:08:59:28		01:09:59:28
01:08:59:29	} drop	01:09:59:29
01:09:00:02		01:10:60:00
01:09:00:03		01:10:60:01

Błąd wynosi więc $(0.999 - 1/1.001) = 0.999000999000999$

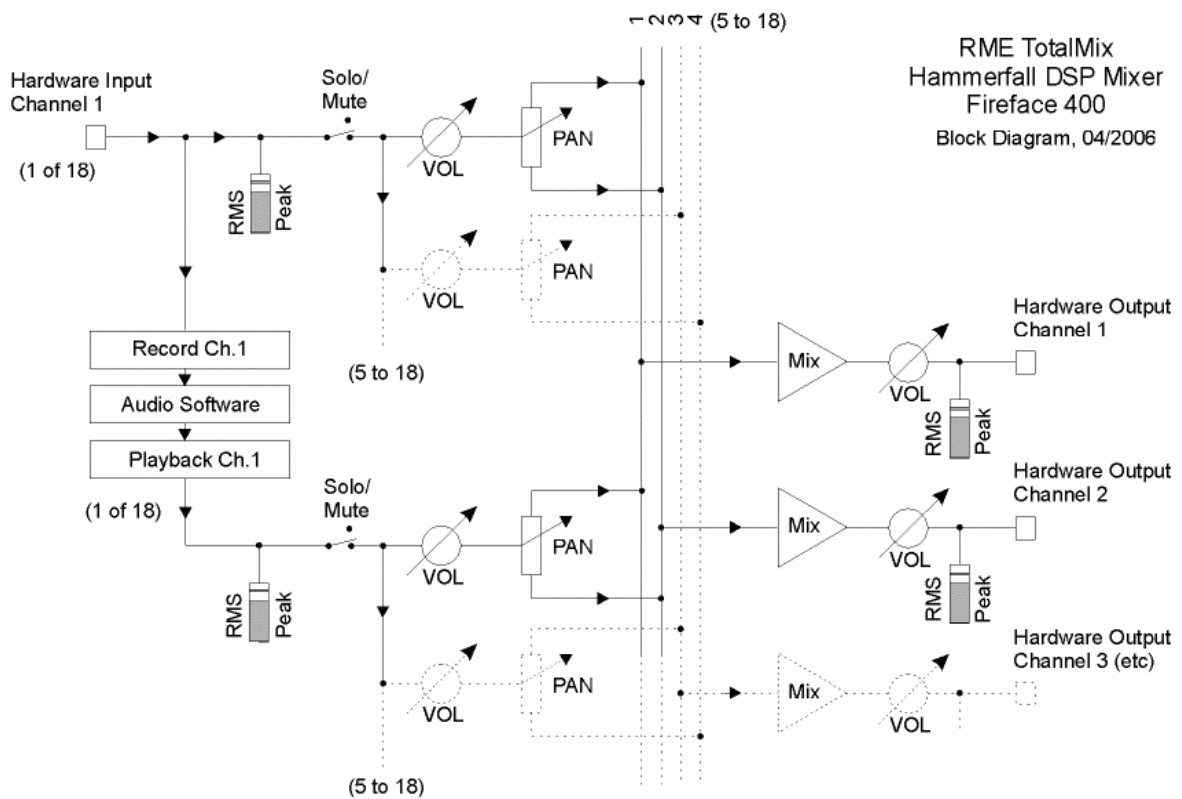
S7-10. Frazologia

To route, Routing → krosować, krosownica

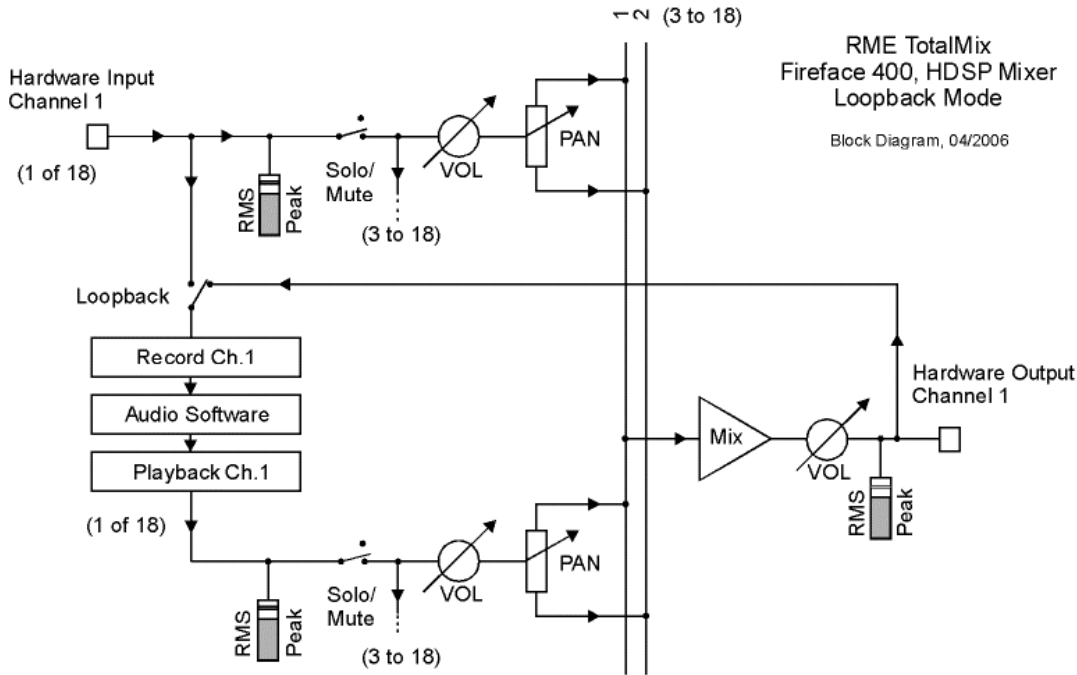
Playback, Preview, Monitoring → odtwarzanie, podsłuch

Wirtualna krosownica (RME FireFace400)

Schemat blokowy wirtualnego miksera (RME FireFace400) – *normal mode*

Schemat blokowy wirtualnego miksera (RME FireFace400) – *loopback mode* (pętla zwrotna)

S11. Buforowanie

$T_{F_{play}}$ – czas odtwarzania ramki

$$T_{F_{play}} = (N_{s_{frame}} - 1) \cdot T_s$$

$T_{F_{proc.}}$ – czas przetwarzania ramki

$$T_{F_{proc.}} < T_{F_{play}} \Rightarrow \text{bufor} = 0$$

$T_s = 1/f_s$ – okres próbkowania

$N_{s_{frame}}$ – liczba próbek (sampli) w ramce

$$T_{F_{proc.}} = T_{F_{play}} \Rightarrow \text{bufor} = 1 \text{ ramka}$$

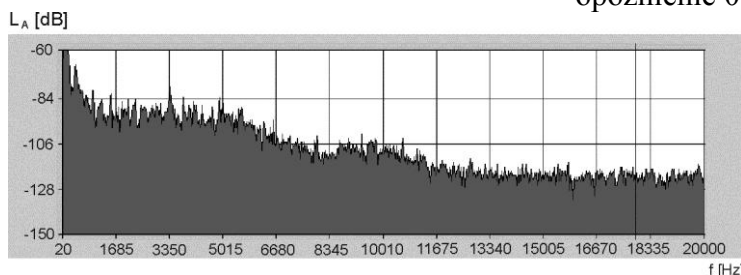
$N_{F_{signal}}$ – liczba ramek w sygnale

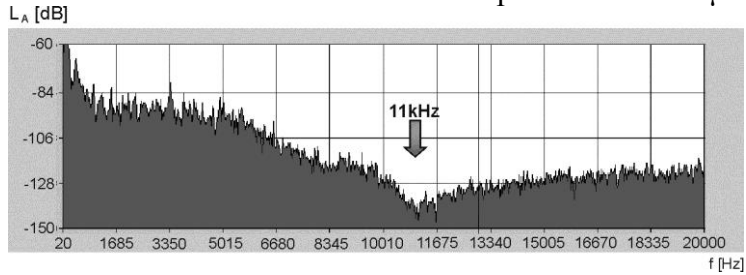
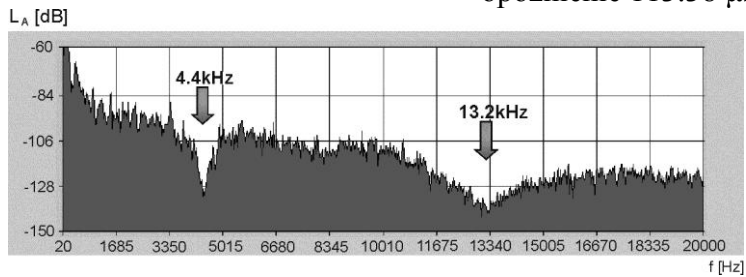
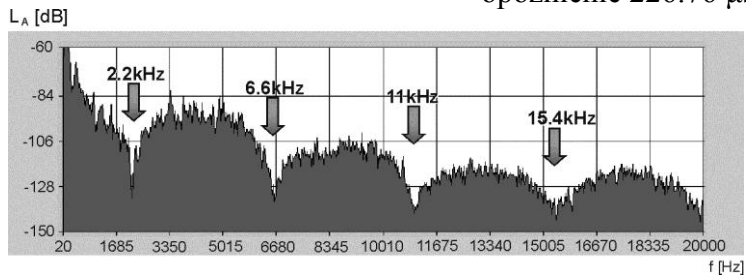
$$T_{F_{proc.}} > T_{F_{play}} \Rightarrow \text{bufor} = N_{F_{signal}} \cdot \left(1 - \frac{T_{F_{play}}}{T_{F_{proc.}}} \right)$$

S12. Opóźnienia DSP

Niewielkie opóźnienie wprowadzane w procesie cyfrowego przetwarzania sygnału audio, wyrażane w ilości próbek (1 do kilkuset). Przesunięcie o 1 próbkę przy $f_p = 44.1 \text{ kHz} \rightarrow 22,675737 \mu\text{s}$. Przykład dla dźwięku doskonale skorelowanego:

opóźnienie 0

opóźnienie 45.35 μ sopóźnienie 113.38 μ sopóźnienie 226.76 μ s

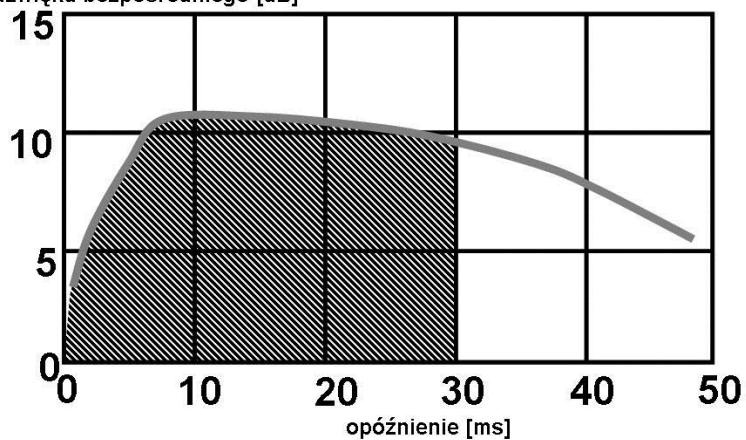
Filtracja grzebieniowa: rozmiar do pierwszego „wcięcia” $\Delta f_{g1/2} = 1/(2\Delta t)$, rozmiar pomiędzy kolejnymi „wcięciami” $\Delta f_g = 1/(2\Delta t)$, gdzie Δt – opóźnienie.

S13. Latencja

Opóźnienia wprowadzanego przez system edycji dźwięku pomiędzy dźwiękiem monitorowanym a nagrywanym lub pomiędzy dźwiękiem odtwarzanym z wielu śladów.

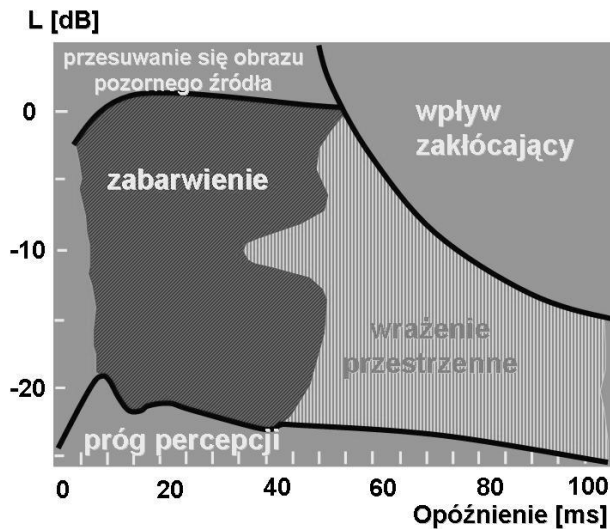
różnica poziomu echa
i dźwięku bezpośredniego [dB]

Zjawisko Haasa

S14. Latencja

Wpływ parametrów odbić dźwięku na ich subiektywne postrzeganie (Barron)

S20,21. Frazologia

Record, Write, Record Enable → nagrywanie, zapis, gotowość

Take → nagrywany dźwięk

Punch-In Recording → wgrywanie

Bouncing, Merging, Rendering, Submix, Mixdown → zgranie, zgrywanie

Consolidating – zgrywanie w ramach 1-go śladu

Ripping, Extracting → ekstrakcja (z płyt CD)

S22,23. Metody odtwarzania

- odtwarzanie całej playlisty (całego pliku),
- odtwarzanie fragmentu playlisty (bieżącego okna),
- odtwarzanie regionu (zaznaczonych obszarów),
- odtwarzanie w pętli.

Przesuwanie zdarzeń dźwiękowych (*Scroll Playback*)

Przesuwanie kursora (*Scroll Head*)

S24-29. Metody nagrywania

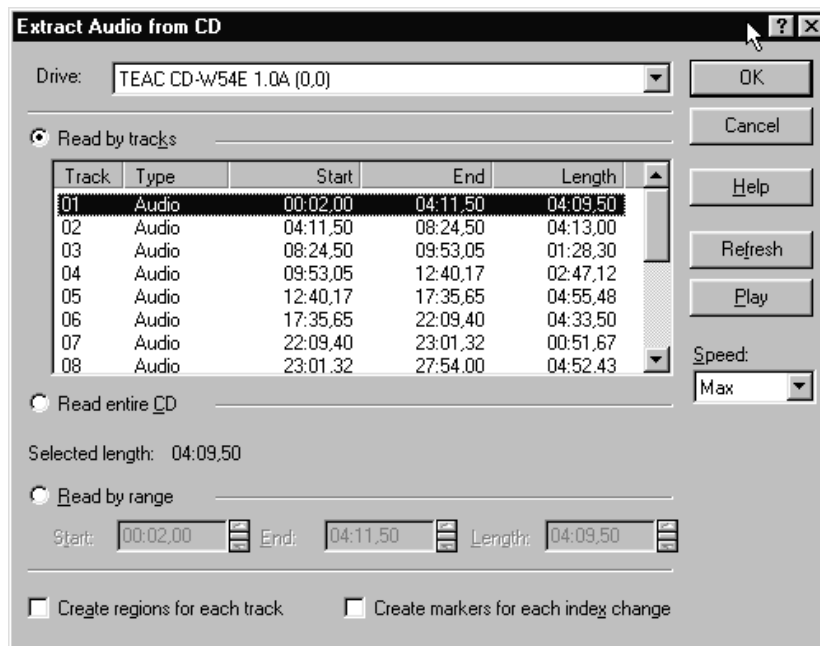
Systemy jednośladowe:

- jednokrotne z automatycznym przewijaniem,
- wielokrotne w jednym oknie bez przewijania,
- wielokrotne w wielu oknach,
- wgrywanie – pojedyncze lub w pętli (*Punch-In*),
- wirtualny pilot (*Remote Control*).

Systemy wielośladowe:

- nagrywanie z wejść zewnętrznych,
- nagrywanie z wejść wirtualnych,
- wgrywanie (*Punch-In*),
- zgrywanie (międzyzgrania).

S30. Ekstrakcja plików dźwiękowych z płyt audio CD

S31. DC Offset

DC offset to stała składowa napięcia wprowadzana do sygnału audio np. w wyniku jego próbkowania lub przetwarzania.

DC offset ogranicza dynamikę dźwięku.

DC offset można eliminować za pomocą funkcji kalibracyjnych i narzędzi software'owych.

S32. Minimalizacja latencji

1. Redukcja HBS (*Hardware Buffer Size* – rozmiar bufora sprzętowego) minimalizuje latencję dźwięku monitorowanego względem nagrywanego.
2. Bezpośredni odsłuch poprzez zastosowanie dodatkowego miksera.

S33. Minimalizacja opóźnień DSP

1. Przesuwanie regionów w playlistach poszczególnych śladów.
2. Wyrównanie opóźnień za pomocą specjalnych *plug-in*'ów.

S34. Jitter – drzenie dźwięku

Mianem *jitter* określana jest fluktuacja sygnału zegarowego (*wordclock*). Cyfrowe sygnały audio podlegają wpływowi *jittera* z powodu niestabilności zegara lub wskutek złych połączeń urządzeń cyfrowych. Efektem wystąpienia zakłóceń typu jitter są trzaski i kliki, rozmycie obrazu stereo, zmiany brzmienia dźwięku.

Wszystkie urządzenia w cyfrowych łańcuchach audio powinny dostosowywać się do wspólnego sygnału zegarowego, wysyłanego z jednego urządzenia – *master* → synchronizacja.